

هرگاه یکی از شما به نماز می ایستد، با رحمت الهی مواجه می شود؛ بنابراین سنگریزه ها را جابجا نکند.

از ابوذر رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ إِلَى الصَّلَاةِ، فَإِنَّ الرَّحْمَةَ تُوَجِّهُهُ، فَلَا يَمْسَحُ الْحَصَى»: «هرگاه یکی از شما به نماز می ایستد، با رحمت الهی مواجه می شود؛ بنابراین سنگریزه ها را جابجا نکند». و از مُعَيْقِبِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم به مردی که خاک محل سجده اش را صاف می کرد، فرمود: «إِنْ كُنْتَ قَاعِلًا فَوَاجِدَةً»: «اگر می خواهی این کار را انجام دهی، یک بار انجام بده».

[صحیح است] [به روایت بخاری]

در حدیث ابوذر آمده است: «إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ إِلَى الصَّلَاةِ» یعنی هرگاه یکی از شما وارد نماز می شود؛ و اگر کسی قبل از تکبیرة الاحرام این کار را انجام دهد اشکالی ندارد. اما نهی وارد در این حدیث: «فَلَا يَمْسَحُ الْحَصَى»: «سنگریزه ها را جابجا نکند» یعنی با کمترین کاری از نماز روی نگرداند و غافل نشود؛ چون این کار توجه انسان را از نماز به خود جلب می کند؛ و به این ترتیب رحمتی را از دست می دهد که مسبب آن رو آوردن به نماز بوده است. و این در صورتی است که این کار برای درست کردن محل سجده نباشد، وگرنه انجام دادن آن برای یک بار و به قدر نیاز جایز است. و اینکه به صورت مشخص به سنگریزه اشاره می کند، از این جهت است که اغلب در مساجد آنها وجود داشته است؛ و در این مساله تفاوتی میان آن و خاک و ماسه نیست. و در حدیث معیقیب آمده که رسول الله صلی الله علیه وسلم در پاسخ به مردی که از ایشان سوال نمود: خاک محل سجده اش را در نماز صاف می کند، فرمود: «اگر این کار را انجام می دهی و به آن نیاز داری، یک بار و یا یک دفعه این کار را انجام بده نه بیشتر». و جابجا کردن سنگریزه ها را مکروه می داند مگر اینکه به سبب اختلاف ارتفاع زیاد آنها، مانع سجده شوند و به این ترتیب مقداری از پیشانی که گذاشتن آن بر زمین فرض می باشد، میسر نگردد؛ در این صورت می تواند یک یا دو بار محل سجده اش را صاف کند. چون در این مورد دو روایت وجود دارد؛ در روایتی به یک بار صاف کردن اشاره شده و در روایت دیگر به دو بار انجام دادن این کار اشاره شده است. اما در این بخش از روایت که می فرماید: «فَإِنَّ الرَّحْمَةَ تُوَجِّهُهُ» علت نهی بیان شده است؛ یعنی رحمت الهی بر وی نازل شده و به او روی می آورد؛ به عبارت دیگر برای هیچ عاقلی شایسته نیست که شکر این نعمت بزرگ را با این عمل ناچیز رها کند. چنانکه امام طیبی می گوید. و امام شوکانی می گوید: علت مذکور بر این دلالت می کند که حکمت از نهی وارده، این است که ذهن وی مشغول چیزی نشود که او را از رحمت الهی بی نصیب نماید.

<https://sunnah.global/hadeeth/fa/show/10877>